

Datum 12. 4. 2022

BUDOUCNOST DALŠÍCH FÁZÍ VÁLKY NA UKRAJINĚ

Předložený text je analytickým materiálem, popisujícím vojenskostrategické souvislosti vývoje válečného konfliktu na Ukrajině. Názory, závěry, hodnocení a případná doporučení, zde vyjádřená a předpokládaná, jsou výhradními názory autora a nepředstavují postoje či stanoviska Ministerstva obrany nebo jiné vládní agentury ČR. Podklady pro analýzu vychází z veřejně dostupných zdrojů, některé informace týkající se přímo situace na Ukrajině nebo v Ruské federaci nelze ověřit z nezávislých a důvěryhodných zdrojů a není možné zajistit jejich pravdivost, úplnost a objektivitu.

Ohnisko konfliktu na Ukrajině se po šesti týdnech přesouvá na východ země. Podle analytiků jsou nejlepší bojové jednotky Ukrajiny právě v této části země, jsou bojově zocelené a dobře připravené. S největší pravděpodobností se již připravují k boji, zakopány ve vybudovaných a opevněných pozicích. Ukrajinské jednotky prozatím ruskému postupu silně odolávaly, ale v nastávajících dnech a týdnech by mohly být výrazně přecísleny ruskými silami, jež se přemísťují ze severu a v některých oblastech pomalu postupují do hloubky území Ukrajiny.

KDE SE MOHOU ODEHRÁVAT KLÍČOVÉ BITVY?

Podle četných prohlášení Ruských představitelů se těžiště vojenských aktivit již přesunulo na východ Ukrajiny, jejichž cílem je „úplné osvobození“ Donbasu, zejména ukrajinských východních regionů Luhansk a Doněck. Zdejší terén bude pro Rusy při útoku představovat značnou výzvu. Analytici usuzují, že otevřené prostory mohou zvýhodňovat ukrajinské obránce zejména na jihu, kde jsou méně zalesněné oblasti než na severu země.

Podle Institutu pro studium války (Institute for the Study of War – ISW) bude bitva o Slovjansk pravděpodobně další klíčovou bitvou války. Pokud se ruským jednotkám postupujícím z Izjumu podaří město dobýt, mohou se pak rozhodovat o postupu na východ směrem k Rubižně, aby obklíčili relativně malou skupinu ukrajinských sil, nebo zamířit dále na jih, s cílem obklíčit větší ukrajinské uskupení sil. Pokud Mariupol padne do rukou Rusů, může být k dispozici více ruských jednotek, které se budou tlačit na sever do oblasti západně od Doněcka.

Mapa aktuální situace na východě Ukrajiny (Zdroj: UK MoD/ISW)

JAK SE UKRAJINCI PŘIPRAVUJÍ?

Ukrajinské síly měly dlouhé roky na přípravu své obrany ve východní části země, což v konečném důsledku může představovat pro ruské jednotky značný problém s jejich vytlačení. Na ukrajinské straně nejsou vybudovány pouze zákopy ve stylu první světové války, počítá se s tím, že Ukrajinci budou mít také opevněná klíčové body ve městech a vesnicích, které budou chtít bránit.

Ukrajinská obrněná vozidla a další prostředky jsou kvůli ochraně umístěny v různých typech opevnění, úkrytů nebo zemních valech. Mnoho ukrajinských vojáků je velmi zkušených, ruské separatisty zadržují již od konfliktu v roce 2014. Jejich počet se může také navýšit, pokud by ukrajínští vojenští velitelé znovu rozmístili jednotky, které již nebudou potřeba k obraně Kyjeva po stažení Ruska ze severu.

JAK RUSKO MŮŽE ZAÚTOČIT?

V případě, kdy by skutečně došlo k útoku ruských sil z východů, je velmi pravděpodobné, že kromě letectva bude intenzivně využito těžké dělostřelectvo, aby rozbilo či výrazně narušilo ukrajinskou obranu ze vzduchu a vytvořilo výhodné podmínky pro nasazení jednotek pozemních sil. Svým účinkem může zásadně eliminovat ukrajinské obranné schopnosti, zamezit masivním ztrátám na vlastní živé síle a výrazně snížit riziko porážky. Pokud by došlo k útoku ruskou pěchotou bez použití dělostřelectva, s největší pravděpodobností by nastal pravý opak.

Zejména samohybné dělostřelectvo, v němž Rusko dominuje, může být velmi významným faktorem působícím na ukrajinské jednotky v jejich obranných postaveních. Samohybné dělo je lépe chráněno než tažené dělo a může rychle postupovat, pokud se hroutí nepřátelská obrana. I v tomto případě ovšem platí, že příležitost k pohybu vpřed může být ojedinělá, protože přední linie se v mnoha oblastech často stávají neměnnými.

K ničení ukrajinských obranných pozic z větší vzdálenosti může Rusko použít zejména samohybné obrněné salvové raketomety (Multiple Launch Rocket System) BM 21 Grad a je velmi pravděpodobné, že tyto zbraně bude intenzivně využívat. Grady mají v raketnicích až 40 raket, které mohou být odpáleny za pouhých 20 sekund. V uplynulých týdnech tyto prostředky si vybrali katastrofální daň na civilním obyvatelstvu v mnoha oblastech; obytné čtvrti Charkova, Mariupolu a dalších měst proměnily v trosky.

Zprávy naznačují, že v některých částech Ukrajiny, včetně Mariupolu, v Doněcku, Izjumu a Charkově byly ruskými silami použity také termobarické zbraně. Ty jsou mnohem ničivější než konvenční výbušniny podobné velikosti, rozptylují palivovou směs jako mrak, který pak detonuje a vytváří obrovskou ohnivou kouli a mohutnou tlakovou vlnu. Jsou „primárně určeny pro válčení ve městech“, protože mrak palivové směsi, který se rozptýlí po počátečním nárazu, může před výbuchem proniknout mezerami v budovách. Problematika dělostřelectva, nasazovaného ruskými jednotkami, byla detailněji popsána již dříve.

Pokud se ruskému dělostřelectvu v prvních fázích útoku podaří zničit klíčovou ukrajinskou obranu, Rusko pravděpodobně použije pěchotu s ručními palnými zbraněmi, podporovanými palbou z kolových a pásových vozidel a tanků s mohutnou palebnou silou. Pro podporu pěších jednotek budou současně nasazeny vzdušné síly, zahrnující stíhací bombardéry a bitevní vrtulníky. Vše bude určeno ke smetení odporu ukrajinské obrany a obsazení stanovených prostorů. Lze jen odhadovat, jakými schopnostmi budou moci disponovat a bránit se ukrajinské vojenské síly. Přestože přemýšlíme o válčení páté generace, těžké boje budou v mnoha ohledech připomínat druhou světovou válku.

Zpracovali: Ing. Ján SPIŠÁK, Ph.D.

